הִלְכוֹת חֹל הַמּוֹעֵד סִימָן תקלא תקלב

כ שם י״ח (ע״א) וּכְגִרְסַת הָרי״ף (י.) וְרַמְב״ם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרב הַמַּגִּיד שָׁם בְּפֶרֶק ז׳ (ה״כ).

כ לְגַלַּח, (כ) מֻתָּר לְגַלַּח בַּמּוֹעֵד (תרומת הדשן סימן (פ״ד) [פ״ן]): **ח** * כָּל אָדָם מֻתָּר (כא) לִטֹּל (י) שָׂפָה בְּחֹל הַמּוֹעֵד. הַגָּהּ: אֲפִלּוּ בְּפַרְהֶסְיָא. וּמֻתָּר לָחוף וְלִסְרֹק רֹאשׁ בַּמּוֹעֵד אַף עַל פִּי שֶׁמַּסִּיר שֵׂעָר, וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם (כב) גְּלוּחַ (מרדכי ריש מועד קטן (סי׳ תתלט)):

א בְּרַיְיתָא מוֹעֵד קָטָן י״ז (ע״ב) וּכְרַבִּי יוֹסֵי טוּר בְּשָׁם הָרי״ף (י.) וְרא״ש (פ״ג סי׳ יט). ב תּוֹסָפְתָא (פרק ב ה״ו) כְּתָבוּהָ הָרי״ף (ד.) וְרא״ש (סי׳ כ) בְּפֶרֶק קַמָּא דְּמוֹעֵד קָטָן.

תקלב נְטִילַת צִפָּרְנַיִם בְּחֹל הַמּוֹעֵד. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א אֻמֻּתָּר לְטֹל צִפָּרְנַיִם * בֵּין דַּיָּד בֵּין דָּרָגָל (א) אֲפִלּוּ בְּמִסְפָּרַיִם. הַגָּהּ: אֲבָל (ב) יֵשׁ מַחְמִירִין (ג) וְאוֹסְרִים, וְכֵן הוּא הַמִּנְהָג לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לִטֹּלָן (ג) בֵּין (ד) בְּסַכִּין בֵּין בְּמִסְפָּרַיִם, אִם לֹא לְצָרְךָ מִצְוָה (ג) טְבִילָה (ד) שֶׁנּוֹטְלָן כְּדַרְכָּן בְּחֹל (סמ״ק (מנהג קלה) ותוספות (יח. ד״ה ובגמטרי)): **ב** (ה) כָּל רְפוּאָה מֻתָּר בְּחֹל הַמּוֹעֵד:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

(שער ר׳ סי׳ ח), אַךְ בְּנוֹדָע בֵּיהוּדָה (מהדו״ק) סִימָן י״ד דַּעְתּוֹ לָאֲסר, וְכָתַב שֶׁכֵּן מִפְּרָשׁ בְּרַשׁ״י (יז: ד״ה סבור), וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ב) כָּתַב לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי רַשׁ״י שֶׁאֵין הָכְרַע מִזֶּה, וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לְהָקֵל כִּי אִם לְצֹרֶךְ גָּדוֹל, וְכֵן בְּסֵפֶר בֵּית דָּוִד סִימָן שי״ב נִרְאֶה דְּאוֹסֵר, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּנוֹדָע בִּיהוּדָה שָׁם שֶׁכָּתַב דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּאַף אִם הוּא תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים עַל אֲבִיו בְּעֶרֶב הָרֶגֶל אֶלָּא שֶׁהִגִּיעַ שְׂעוֹר גְּעָרָה וְגָעֲרוּ בּוֹ חֲבֵרָיו, יֵשׁ לְהַתִּיר לְהִסְתַּפֵּר בְּעֶרֶב הָרֶגֶל, אֶלָּא שֶׁכָּתַב שֶׁאֵינוֹ כּוֹתֵב רַק לְהַלָּכָה וְלֹא לְמַעֲשֶׂה, עַיֵּן שָׁם, וְלָכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה כְּשֶׁאֵין צֹרֶךְ גָּדוֹל. עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקמ״ח (סק״א) מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם בְּשֵׁם שו״ת שֶׁמֶשׁ צְדָקָה (סי׳ כה):

בַּאֵר הֵיטֵב

ח (י) **שָׂפָה.** בֵּין בְּתַעַר בֵּין בְּמִסְפָּרַיִם. עוֹלַת תָּמִיד, עַיֵּן שָׁם. אֲפִלּוּ אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת הָאֲכִילָה. וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּמֻתָּר לְגַלַּח הַמֵּכָּה, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב):

א (ג) **וְאוֹסְרִים.** וּפְשׁוּט דְּכָל הֲנֵי דְּמַתִּירִין לְגַלַּח מֻתָּרִין לְטֹל צִפָּרְנַיִם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א). וְלִי נִרְאֶה לֶאֱסֹר, דְּצִפָּרְנַיִם יָכוֹל לִטֹּל בְּכָל מָקוֹם, וְדוֹקָא. בַּאֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי. וּבְשׁוּ״ת נַחֲלַת שִׁבְעָה סִימָן (נ״ז) [נ״ד] מַתִּיר לְמִי שֶׁזְּהִיר לְנָטְלָם בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת לִטְלָם בְּחוֹל הַמּוֹעֵד בָּעֶרֶב שַׁבָּת. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְנִרְאֶה לִי אִם נְטָלָם בָּעֶרֶב יוֹם טוֹב מֻתָּר לִטְלָן בְּחוֹל הַמּוֹעֵד, דְּהָא רַבָּנוּ תָּם מַתִּיר בָּזֶה אֲפִלּוּ לְגַלַּח עַיֵּן שָׁם: (ג) **בְּסַכִּין.** מִשְׁמַע בְּיָדוֹ אוֹ בִּשְׁנַיִם מֻתָּר. וְכָתַב רי״א״ז (י. אות ד) הַנּוֹטֵל צִפָּרְנָיו בְּשִׁנָּיו אֵין בּוֹ מִשּׁוּם מאוס: (ד) **מְבִיאָה.** עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קצ״ח סָעִיף קָטָן (י״א) [כ״ב]:

בְּאוּר הֲלָכָה

ח * **כָּל אָדָם מֻתָּר לִטֹּל שָׂפָה.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב) **שֶׁהוֹכִיחַ דִּמְקוֹם מִכָּה שֶׁעַל הַיָּד אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵינוֹ נוֹגֵעַ לְפִקּוּחַ נֶפֶשׁ מֻתָּר לְהַעֲבִיר הַשֵּׂעָר, וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל. וּמִשְּׁמַע לְכְאוֹרָה מִינֵּיהּ דְּאִם הָיָה זֶה בְּרֹאשׁוֹ אָסוּר לְהַעֲבִיר הַשֵּׂעָר, וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם** (כלל קט ס״ד) שֶׁהֵבִיא רְאָיָה מִתּוֹסָפְתָּא פְּסָחִים פֶּרֶק ג׳ (ה״ד) **דַּאֲפִלּוּ בְּרֹאשׁוֹ מֻתָּר** [דְּזֶה לְשׁוֹנוֹ שָׁם: מִי שֶׁעָלְתָה לוֹ מַכָּה בְּרֹאשׁוֹ מֻתָּר לְהִסְתַּפֵּר בַּמּוֹעֵד], וּלְפִי מַה שֶּׁמְּפֹרָשׁ שָׁם בְּמִנְחַת בִּכּוּרִים, כַּוָּנַת הַבְּרַיְיתָא הוּא הֵיכִי דְּנִתְרַפָּא בַּמּוֹעֵד, וּלְכָךְ מֻתָּר מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְגַלַּח מִקֹּדֶם מֵחֲמַת הַמַּכָּה, וְאִם כֵּן אֵין שׁוּם רְאָיָה לְדִבְרֵי הַחַיֵּי אָדָם. וְאַבָּא אֲעִיר קְצָת בְּמַה שֶּׁהִקְשָׁה הַמָּגֵן אַבְרָהָם עַל דִּבְרֵי הַלְּקוּטֵי פַּרְדֵּס, דְּמִשְּׁמַע מִינֵּיהּ דְּכִשְׁאֵינוֹ נוֹגֵעַ לְפִקּוּחַ נֶפֶשׁ דְּאָסוּר, וְזֶה אֵינוֹ לְפִי מַה דְּקִיְּמָא לַן דַּאֲפִלּוּ שָׂפָה שֶׁאֵינוֹ מְעַכֶּבֶת הָאֲכִילָה מֻתָּר. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי הַלְּקוּטֵי פַּרְדֵּס שֶׁכָּתַב שֶׁבִּמְקוֹם הַקָּזַת דָּם כִּירְבְּדָא דְּכוֹסִילְתָא, מִירֵי בְּהַקָּזַת דָּם שְׁקוֹרִין קֶע״פ וְעִצְיָן, דְּגַם שָׁם הַמַּנְהָג לְהַעֲבִיר תְּחִלָּה הַשֵּׂעָר מִמְּקוֹם הַזֶּה וְאַחַר כָּךְ מַכֶּה בָּזֶה הַמָּקוֹם כִּרְיבְדָא דְּכוֹסִילְתָא, וּלְהֵכִי מַתִּיר רַק מִשּׁוּם דְּנוֹגֵעַ לְפִקּוּחַ נֶפֶשׁ, וּמַהֲתוֹסָפְתָּא שֶׁהֵבִיא הַחַיֵּי אָדָם רְאָיָה לְהָקֵל כְּבָר דְּחִינוּ דְּאָפְשָׁר בַּאוּרוֹ כְּמוֹ שֶׁמְּפֹרָשׁ בְּמִנְחַת בִּכּוּרִים וְכַנַּ״ל. **וְעַל כָּל פָּנִים הֵיכִי שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַעֲבִיר הַשֵּׂעָר קֹדֶם יוֹם טוֹב אֶפְשָׁר שֶׁאֵין לְהָקֵל בְּשִׁחִין שֶׁבְּרֹאשׁוֹ,** וּמַה שֶּׁהֵבִאנוּ בְּשֵׁם אַרְחוֹת חַיִּים לְהָקֵל לְעִנְיַן קֶע״פ וְעִצְיָן, אֶפְשָׁר דְּהוּא מִירֵי בְּאֵפֶן שֶׁאֵין צָרִיךְ לְגַלַּח הַשֵּׂעָר מִקֹּדֶם, אוֹ דְּמִירֵי שֶׁנִּתְהַוָּה לוֹ הַהֶכְרַח לָזֶה בְּחֹל הַמּוֹעֵד, אוֹ דְּסָבַר כְּלִקּוּטֵי פַּרְדֵּס דְּנוֹגֵעַ זֶה לְפִקּוּחַ נֶפֶשׁ, **וּלְבַד כָּל זֶה הֵיכִי שֶׁהוּא צָרִיךְ לָזֶה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּבֵד עָלָיו הַחֹלִי כְּבָר מְבֹאָר בְּסִימָן תקל״ב** (ס״ב) **דְּכָל רְפוּאָה מֻתָּר בְּחֹל הַמּוֹעֵד וַאֲפִלּוּ לְחוֹלֶה שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה כַּמְבֹאָר שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ה), **וְהוּא הַדִּין הֵיכָא שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁחִין בְּרֹאשׁוֹ וּמִצְטַעֵר כָּל גּוּפוֹ עַל יְדֵי זֶה גַּם כֵּן חֶשְׁבּוֹן כְּחוֹלֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁחִין בְּרֹאשׁוֹ וּמֻתָּר לַעֲשׂוֹת לוֹ רְפוּאָה:**

א * **בֵּין דַּיָּד בֵּין דָּרָגָל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ דָּרָגָל דְּלֹא מָאִיס אִם יִתְגַּדֵּל, גַּם כֵּן מֻתָּר [נַחֲלַת צְבִי]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה מְגַלְּחִין, דַּעֲבוֹדַת גְּלוּחִים דְּמֵי לְמֵת וְלִמְצֹרָע שֶׁטָּעוּן גְּלוּחַ: **(כ) מֻתָּר לְגַלַּח בַּמּוֹעֵד.** אֲפִלּוּ (יד) חָזַר בִּתְשׁוּבָה קֹדֶם הָרֶגֶל וְהָיָה יָכוֹל לְגַלַּח מִקֹּדֶם, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי בְּדִיעֲבַד, שֶׁהֲרֵי אֵין מְצָרְפִין אוֹתוֹ לְכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה עַד שֶׁיְּגַלַּח: **ח (כא) לִטֹּל שָׂפָה.** בֵּין (טו) בְּמִסְפָּרַיִם וּבֵין בְּתַעַר, וַאֲפִלּוּ אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת הָאֲכִילָה [אַחֲרוֹנִים]. וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁחִין בְּרֹאשׁוֹ מֻתָּר לְגַלַּח הַשֵּׂעָר אֲפִלּוּ בְּתַעַר [חַיֵּי אָדָם (כלל קט ס״ד)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה כל). וּמֻתָּר לְהַקִּיז דָּם שְׁקוֹרִין קֶע״פ וְעִצְיָ״ן [אַרְחוֹת חַיִּים (להר״ג ליפשיץ סי׳ תקל)]: **(כב) גְּלוּחַ.** וְכֵן כָּל רְחִיצָה מֻתָּר [הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר]:

א (א) **אֲפִלּוּ בְּמִסְפָּרַיִם.** וְכָל שֶׁכֵּן בְּסַכִּין אוֹ בַּיָּד וּבִשְׁנַיִם דְּמֻתָּר: **(ב) יֵשׁ מַחְמִירִין וְכוּ׳.** דְּסוֹבְרִין (ט) דְּבָזֶה שַׁיָּךְ גַּם כֵּן הַטַּעַם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִבָּנֵס לְמוֹעֵד כְּשֶׁהוּא מְגוֹנָל, וַיְחַתְּכֵם בְּעֶרֶב הָרֶגֶל. וְכָל הָנֵי דְּמַתִּירִין לְגַלַּח הַנִּזְכָּרִים לְמַעְלָה בְּסִימָן תקל״א, (ט) מֻתָּרִין לִטֹּל צִפָּרְנַיִם. וְאִם נְטָלָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב (ג) מֻתָּר לִטְלָן בְּחֹל הַמּוֹעֵד, דְּהָא יֵשׁ מַתִּירִין לְעוֹלָם כְּשֶׁגִּלַּח מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, וְאַף דְּאֵנָן לָא קַיְימָא לַן כֵּן כַּנַּ״ל בְּסִימָן תקל״א סָעִיף ב׳, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן זֶה יֵשׁ לְהָקֵל בְּלֹא בִּלְאוֹ הָכִי הַרְבֵּה דֵּעוֹת לְהָקֵל אֵין לְהַחְמִיר: **(ג) בֵּין בְּסַכִּין וְכוּ׳.** אֲבָל (ד) בְּיָדָיו אוֹ בִּשְׁנַיִם מֻתָּר. הַנּוֹטֵל צִפָּרְנָיו בִּשְׁנַיִם אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם מאוס [גְּמָרָא (יח.)]: **(ד) שֶׁנּוֹטְלָן כְּדַרְכָּן בְּחֹל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַצְמָן, וְאֵין צָרִיךְ עַל יְדֵי נָכְרִית כְּמוֹ לְעִנְיַן אִשָּׁה שֶׁהִיא אֲבֵלָה [בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ש״צ סָעִיף ז׳], מַאַחַר שֶׁיֵּשׁ מַתִּירִין בְּכָל עִנְיָן [הַגְּרָ״א]: **ב (ה) כָּל רְפוּאָה מֻתָּר בְּחֹל הַמּוֹעֵד.** הַיְינוּ שֶׁמֻּתָּר (ה) לַעֲשׂוֹת אֲפִלּוּ מְלָאכָה גְּמוּרָה לְצָרְךְ רְפוּאָה, וַאֲפִלּוּ לְחוֹלֶה שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה, הָא בְּיוֹם טוֹב אָסוּר אֲפִלּוּ לִשְׁתּוֹת דָּבָר שֶׁהוּא מִשּׁוּם רְפוּאָה גְּזֵרָה אַטּוּ שְׁחִיקַת סַמָּנִים [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וּפְרִי מְגַדִּים]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז (יד) כֵּן מוּכָח מִמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) וְהַגְּרָ״א שָׁנָקְטוּ לְדִינָא כְּתַרוּץ רִאשׁוֹן שֶׁל תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן, עַיֵּן שָׁם: **ח (טו)** דְּעַל יְדֵי גִּדּוּל שָׂפָה לֹא יְהֶיהָ מְגֻנָּל, וְעַל כֵּן לֹא הִכְרִיחוּהוּ לְגַלְּחוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לוֹמַר דְּזֶה נִקְרָא יִפּוּי וְתִקּוּן הַגּוּף וְצָרְךָ הַמּוֹעֵד, דְּאִי לָאו הָכִי יִהְיֶה אָסוּר מִשֶּׁעָה מְלָאכֶת גּוֹזֵז בְּחֹל הַמּוֹעֵד. **וּמִמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י״ב מַשְׁמַע דְּלֹא אָסְרוּ כִּי אִם בְּגִלּוּחַ רֹאשׁ, אֲבָל בְּשִׁאֵר אֵבָרִים מֻתָּר לְסַפֵּר, וְצָרִיךְ עִיּוּן קָצָת:** **א (ט)** לְבוּשׁ: **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א). וּמַה שֶּׁהִשִּׁיג הַבַּאֵר הֵיטֵב (סק״א) דְּהָא הָיָה יָכוֹל לִטֹּל בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא, זֶה אֵינוֹ, דְּהָא שָׁם גַּם כֵּן הָיָה יָכוֹל לְגַלַּח כְּשֶׁהָיָה בְּיִד יִשְׂרָאֵל, וְעַל כָּרְחֵךְ הַקְּלוּ מִשּׁוּם דִּבְעֵצַע צַעַר אֵין דַּעְתּוֹ לְגַלַּח, וְהוּא הַדִּין בָּזֶה: **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ד)** אַחֲרוֹנִים: **ב (ה)** פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב) וְחַיֵּי אָדָם בְּסוֹף כְּלָל ק״י (סי״ז):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah